

Republika e Kosovës
Republika Kosovo – Republic of Kosovo
Kuvendi – Skupština – Assembly

VI. Saziv

Prolećna sesija

Komisija za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu, industriju i regionalni razvoj

Sednica br. 27/2018

Priština, 16.5.2018, 12:00

Zgrada Skupštine, sala N-10

Z A P I S N I K

Učestvovali su: Dardan Sejdiu, prvi potpredsednik, Hykmete Bajrami, Mimoza Kusari – Lila, Memli Krasniqi, Gani Dreshaj, Bilall Sherifi i Duda Balje, članovi.

Odustni: Sala Berisha- Shala, predsednica, Adem Hodža, drugi potpredsednik i Dardan Molliqaj, član.

Pozvani: G-din. Fehmi Mujota, zamenik ministra infrastrukture; g-din. Dritan Gjonbalaj, Generalni direktor Autoriteta civilne avijacije, g-din. Valon Prestreshi, predsednik Kosovskog autoriteta konkurencije.

Ostali učesnici: Avdi Kamerolli i Eset Berisha – MI; Fatime Hasimi i Ahmet Krasniqi – AKK; Samet Dalipi, Lendita Kika – Berisha i Besnike Ukmata AAC; Etleva Malushaj – PSD, Semra Çitaku – Britanska ambasada, Donika Osmani – Ekonomia Online i Ismail Shabani – Kosova Press.

Osoblje za podršku Komisiji: Armend Ademaj, Besim Haliti i Veton Raci.

Predsedavao je: Dardan Sejdiu, prvi potpredsednik Komisije.

Dnevni red

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Usvajanje zapisnika sa sednice od 11.5.2018;
3. Razmatranje zakonodavnog paketa o izmenama i dopunama Zakona iz delokruga Ministarstva infrastrukture u cilju usklađivanja sa Zakonom o prekršaju;
4. Razmatranje godišnjeg izveštaja rada Autoriteta civilne avijacije (ACA) za 2017. god;
5. Razmatranje godišnjeg izveštaja rada Kosovskog autoriteta za konkurenciju a 2017. god;
6. Razno.

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen bez izmena

2. Usvajanje zapisnika sa sednice od 11.5.2018

Zapisnik je usvojen bez primedbi.

3. Razmatranje zakonodavnog paketa o izmenama i dopunama Zakona iz delokruga Ministarstva infrastrukture u cilju usklađivanja sa Zakonom o prekršaju

Predsedavajući - je pozvao Zamenika ministra da prezentira ovaj zakonski paket.

Zamenik ministra - izneo je ekspoziciju u načelu o navedenom paketu i zahtevao da se skraćenom procedurom predlaže za usvajanje sve zakone čije se odredbe trebaju uskladiti sa zakonom br. 05/L br. 087 o prekršajima. Ove izmene i dopune su jedan od prioriteta Vlade jer bez toga se ne mogu izricati prekršajne kazne, što ide u dobrobit javnog interesa. U nastavku je izneo sledeću listu Nacrta zakona: o Zakonu br. 05/L-064 o vozačkoj dozvoli za izmene i dopune i usklađivanje u 9 članova; U Zakonu br. 05/L-088 o pravilima drumskog saobraćaja moraju se izmeniti i dopuniti 25. članova; u Zakonu o železnicama Kosova mora se uskladiti i izmeniti jedan član; u Zakonu o kopnenom prevozu opasnih roba 1 član; u Zakonu o drumskom saobraćaju 2. člana i u Zakonu o putevima moraju se izmeniti 2. člana.

Nakon rasprave Komisija je donela ovaj:

Zaključak

Usvaja se zakonodavni paket o izmenama i dopunama Zakona iz delokruga Ministarstva infrastrukture, u cilju usklađivanja sa Zakonom o prekršajima.

I Skupštini daje ovu:

Preporuku

Da u načelu usvaja sledeće nacрте zakona:

- 1. Nacrt zakona br. 06/L-066 o izmenama i dopunama Zakona br. 05/L-064 o vozačkoj dozvoli ;*
- 2. Nacrt zakona br. 06/L-067 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-063 o železnicama Kosova;*
- 3. Nacrt zakona br. 06/L-068 o izmenama i dopunama Zakona br. 2003/11 o putevima, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 03/L-120;*
- 4. Nacrt zakona br. 06/L-069 o izmenama i dopunama Zakona br. 05/L-088 o pravilima drumskog saobraćaja;*
- 5. Nacrt zakona br. 06/L-070 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-179 o drumskom prevozu;*

6. *Nacrt zakona br. 06/L-071 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-183 o kopnenom prevozu opasne robe.*

4. Razmatranje godišnjeg izveštaja rada Autoriteta civilne avijacije (ACA) za 2017. god.

Predsedavajući - je dao reč predsedniku Borda ACA-e da iznosi godišnji izveštaj ove Agencije za 2017. god.

Samed Dalipi - predsednik Borda ACA-e - je rekao da osim redovnih susreta Bord održava i ostale susrete shodno potrebama i zahvaljuje se osoblju i menadžmentu ACA-e za svoj rad što je izraženo i u zvaničnim izveštajima u kojima dobijaju pozitivne ocene. Detaljnu prezentaciju ovog izveštaja je učinio generalni direktor Driton Gjonbalaj.

Driton Gjonbalaj, generalni direktor ACA-e - je rekao da je ACA odgovorna za uređivanje svih bezbednosnih aspekta avijacije i ekonomsko uređivanje aerodroma i pružilaca usluga vazdušne navigacije u Republici Kosovu. Želim razjasniti da odgovorni za garantovanje što se bezbednost razlikuje od sigurnosti je ministarstvo unutrašnjih poslova. Obezbeđenje avijacije su preduzete mere za sprečavanje kriminalna uplitanja u operacijama civilne avijacije. ACA je u toku 2017. god. sertifikovala Agenciju usluga vazdušne navigacije kao organizacije za obuku. Na taj način Državna agencija vazdušne navigacije će biti u stanju da unutar organizacije obavlja niz obuka za svoje osoblje. ACA je saradivala i sa ostalim institucijama odgovorne za civilnu avijaciju i pružila uputstva u skladu sa svojim obavezama iz Zakona o civilnoj avijaciji. Aktivno smo učestvovali u izradi strategije civilne avijacije u radnim grupama za određivanje tehničkih detalja produžavanja piste aerodroma i podizanje nivoa sistema instrumentalnog ateriranja. Radili smo u procesu normalizacije niskog vazdušnog prostora, uključujući i izradu koncept dokumenta o stavovima koje se moraju pridržavati naše institucije kod Vlade, učestvovali smo u negociranju sporazuma vazdušnih usluga sa Velikom Britanijom za period i za BREXIT kao i da je re aktualizirala sa MSP i MI Zakonsku analizu o mogućnostima članstva Republike Kosova u Međunarodnoj organizaciji civilne avijacije. ACA je u toku 2017. god. ispunila 100% svojih obaveza u odnosu na Nacionalni plan za sprovođenje SSA. U izveštaju EU – a za Kosovo, (bivši izveštaj progres), povrh svega zahvaljujući radu ACA-e rečeno je da je Kosovo imao progres. I u prošloj godini ACA je nastavila sa naporima za ulazak u kontraktualne aranžmane sa Evropskom Agencijom za sigurnost avijacije. Do sada, i uz stalne napore i susrete sa direktorom EASA-a je rekao da je bilo nemoguće zbog unutrašnjih političkih stvari unutar EU i EASA-e. ACA – e je resertifikovano sa najnovijim standardom menadžiranja kvalitete ISO 9001:2015. Godišnji plan rada za 2017. god. je realizovan za 94% dok je budžet za 96%. U toku ove godine nije bilo nikakvog ozbiljnog incidenta koji je ugrožavao sigurnost avijacije u našoj zemlji. Bilo je nekoliko ne profesionalnih izveštaja u medijima preko kojih se pokušalo da aludira na dovođenje u opasnosti sigurnosti avijacije. ACA potvrđuje da u nijednom trenutku u toku 2017. god. civilna avijacija u Republici Kosovu nije bila ugrožena. Nijedna vazdušna kompanija koja operiše na Kosovu, nije se ACA-e obratila sa bilo kojom zabrinutošću zbog pretendirane ugroženosti prema medijima. Nastavljena je saradnja sa Aeronautičkom Federacijom Kosova. Nakon licenciranja pilota i instruktora, već su licencirani i prvi egzamineri. ACA je isto tako izricala značajan broj kazni, u većini slučajeva zbog ne ovlašćenog korišćenja dronova. I u toku 2017. god. nastavilo se sa donošenjem normativnih akata za transponovanje u našem unutrašnjim pravilima i zakonodavstvu

pravilnike i dotične direktive EU-a. Do kraja 2017. god. ACA je usvojila 110. Pravilnika za sprovođenje Zakona o civilnoj avijaciji i međunarodnim obavezama koje proizilaze iz Sporazuma za zajedničku evropsku vazдушnu površinu.

Gani Dreshaj - pitao je o mogućnostima skraćivanja dugih čekanja u toku kontrole pasoša, posebno u toku vikenda što je zaista predugo i o visokoj ceni parkinga. On je pitao i o mogućnostima funkcionalizacije aerodroma u Đakovici, jer kad god ima magle prisiljeni smo da sletimo na aerodromima susednih zemalja a to bi bila dobra prilika za korišćenje đakovačkog aerodroma.

Memli Krasniqi – pitao je u vezi licencija avio kompanija koje operišu kod nas, da li su licencirane ove godine i koje su razlike između 2016 – 2017 u vezi licencija. I pitao je da li u ime kompanije Adria ima pravo da operiše druga kompanija koja, među ostalog, ne ispunjava kriterijume sigurnosti u toku funkcionisanja i ispričao lični slučaj kada je Adria promenila itinerar i maltretirani su putnici...

Mimoza Kusari – Lila – u vezi kompanije Adria koja zbog nedostatka putnika odlaže letove ali i menja destinacije leta kako bi prikupili putnike izostali aerodroma. Sistem sigurnosti u prištinskom aerodromu zabrinjava u vezi realizovanog testa bezbednosti. Informisani smo da su naoružane osobe uspeli da prolaze kroz sve mehanizme sigurnosti, to je istraživanje i test koji je učinjen menadžmentu sigurnosti u ovom aerodromu. Koliko je to istina?

Predsedavajući - u vezi realizacije preporuka Komisije o izveštaju od 2016. god., zahtevao je da se uzmu u obzir nalazi analize INDEP-a.

Driton Gjonbalaj – ACA - što se dugih redova tiče na šalterima nije naša nadležnost, jer kontrolu vrši policija Kosova. U vezi dugoročnog parkiranja, u sporazumu za koncensiju, komercijalne tarife nisu povezane sa uslugama aeronautike koje pruža aerodrom tako da su to u diskreciji operatera aerodroma. Isto tako zabrinutost za poskupljenje karata u toku leta je ispravno. Informisani smo u vezi postupaka koji mogu kršiti slobodnu konkurenciju ali i pitanje karata nije u našoj nadležnosti. Što se magle tiče, zaista imamo priličan broj dana sa maglom u toku godine i zbog toga avioni sleću u alternativnim aerodromima u regiji. Dobra je vest da je naša Vlada potpisala ugovor za podizanje nivoa instrumentalnog sletanja i implementacijom ovog projekta može bez problema da se koristi i kada je vidljivost vidno smanjenja i prema našim predviđanjima u buduće neće biti anuliranja zbog magle – a što se đakovačkog aerodroma tiče, imamo sve potrebne kapacitete za sertifikovanje istog kao drugog aerodroma Kosova, ali moramo biti sigurni da ne kršimo sporazum o koncesiji za otvaranje drugog aerodroma. Aplikacija za sertifikovanje mora biti podnesena od đakovačkog aerodroma, mora da se izradi plan biznisa i potom da se vidi da li se povredi sporazum sa koncesionarom. Potrošač ima pravo da bude informisan od kompanije koja operiše letom u vezi leasing-a između vazдушnih kompanija u zemljama EU-a tako da nema nikakvog ograničenja. Što se operisanja tiče sa avionom druge kompanije, EU-a je naša obaveza da priznajemo kao takvog bez traženja dodatnih informacija, jer to dolazi od sporazuma o zajedničkom vazдушnom prostoru. U našoj zemlji je transpozovan pravilnik EU-a 261/2004

koji štiti prava građana u slučaju anuliranja letova ili u slučaju kada se prodaje više karata nego što ima mesta u avionu i kada ima zakašnjenja više od tri sata oni mogu biti kompenzirani od strane kompanije.

Memli Krasniqi – da li to važi u slučaju anuliranja ili odlaganja leta zbog vanrednog stanja – vremenskih i sličnih prilika?.

Driton Gjonbalaj –ACA – ovaj Pravilnik isključuje kompenzaciju u slučaju vanrednog stanja. dok što se testiranja bezbednosne službe prolaskom određenih naoružanih osoba, sigurnost prištinskog aerodroma je nadležnost MUP-a, i nisam nadležan ni za iznošenje informacija potom pitanju. Što se preporuka komisije tiče za prethodni izveštaj mogu da kažem da su uspešno realizovane od ACA i isto tako je naglašeno analiza INDEP-a koju smo dobili i znamo doprinos kojeg je INDEP dao u podršci nezavisnim agencijama ali u ovom slučaju ta analiza INDEP-a je trebala biti povučena zbog konflikta interesa jer bivši direktor Bujar Ejupi je brat izvršnom direktoru INDEP-a Burim Ejupi. U ovoj analizi, lakoćom se iznesu stvari koje ne postoje kao što su rezervni generatori, kvar radara itd.

Predsedavajući - i uz to, trebate nam dati informacije o tim nalazima kao što su generatori i kvar radara.

Driton Gjonbalaj – ACA – standardno je da imamo primarni i sekundarni izvor energije. Isto tako imamo UPS-e koji vremenski obezbede 4 – 6 časova električne energije u slučaju ispadanja primarnog i sekundarnog izvora. Što se kvara radara tiče, i procedura u prištinskom aerodromu, imamo i rezervne procedure tako da kvar ni u jednom trenutku ne dovodi opasnost funkcionisanje avio kompanija.

Hykmete Bajrami – da li su građani informisani da postoji procedura kompenzacije neuspelih ili zakašnjelih letova? Da li je pravilnik EU-a, koji uređuje ovo pitanje, preveden na albanskom jeziku?

Driton Gjonbalaj – ovaj pravilnik je pravosnažan na Kosovu od 2009. god., preveden je na zvanične jezike i da je izložen kao poster sa pravima putnika u prostorijama aerodroma i ima aplikaciju koji se može instalirati u patentne telefone.

Gani Dreshaj – kako je regulisano licenciranje privatnih helikoptera?

Driton Gjonbalaj – licenciranje privatnih helikoptera možemo učiniti i u koordinaciji sa KFOROM, zbog sigurnosti.

Nakon debate Komisija je jednoglasno donela ovu:

Preporuku

I. Da Skupština usvaja Godišnji izveštaj rada Autoriteta civilne avijacije za 2017. god.

II. Obrazloženje Izveštaja sa preporukama izneće poslanik Dardan Sejdiu, prvi zamenik predsednika Komisije.

5. Razmatranje godišnjeg izveštaja rada Kosovskog autoriteta za konkurenciju a 2017. god

Predsedavajući – u vezi ove tačke dnevnog reda pozvali smo predstavnika Kosovskog autoriteta konkurencije, g.dina, Valon Prestreshi kome je dao reč da prezentira Godišnji izveštaj rada Kosovskog autoriteta konkurencije za 2017. god.

Valon Prestreshi - je naglasio da je izveštaj sve obuhvatan i sadrži rad, aktivnosti i dostignuća ovog Autoriteta. Ovaj autoritet se menadžira od petočlane Komisije koja kolektivno odlučuje po svim pitanjima konkurencije. Komisijom rukovodi predsednik koje organizira i upravlja radom i delovanjem Autoriteta i odgovoran je za profesionalni rad istog. Komisija većinom glasova na svojim sednicama usvaja odluke. Nijedan član Komisije ne može biti uzdržan od glasanja. U toku 2017. god. autoritet je uspeo da zavidno realizira i sprovodi zakonodavne i sprovodljive mere SSA. Uspeli smo da 100% ispunimo obaveze i ciljeve koji su deo Agende za evropske reforme. U sklopu toga, izradili smo i usvojili 6. podzakonska akta. Administrativna uputstva o isključenju vertikalnih i horizontalnih sporazuma u bloku i Pravilnik o istražnim procedurama autoriteta, strategiju za sprovođenje ARE-a kojom je definisan rad i konkretni putokaz za identifikaciju i istragu monopola na tržištu Republike Kosova. Autoritet je uspeo da u roku izvrši identifikaciju monopola na 13. tržišta i da pruža potrebne preporuke dotičnim regulatorima. Isto tako smo obezbedili da budemo dobitnik velikog projekta Evropske komisije IPA-e 2018 i prekjuče smo se složili o poslovima koji će se sprovesti u roku od 3. godine i naglasio da su dobili pozitivnu ocenu iz Izveštaja progressa EU-a za Kosovo.

Gani Dreshaj – u vezi kupovine na tržištu, zašto se moraju praviti ugovori kod notara? Zašto da se kod notara, kad možemo sklopiti pismeni ili usmeni ugovor. I koliko zaposlenih ima Kosovski autoritet konkurencije?

Hykmete Bajrami – pitala je o načinu tretiranja državne pomoći ovom autoritetu kako se tretira, kao subvencija ili? koliko kazni ste izrekli u toku izveštajne godine. Koliko vremena trebate da tratite po sudovima, kada se zna da imate ograničene kapacitete i ne možete biti prisutni na terenu. Isto tako je čestitala o projektima EU-a ali i nama kao Skupštinu trebate nam pomoći sa aspekta ovlašćenja koje vam daje zakon i rekla da postoji i tržište sa monopolom, kao što je slučaj homologiranja vozila, prema tome treba da se izmeni zakonodavstvo jer u

ovom slučaju ništa ne može učiniti ovaj autoritet, iako predmeti idu na sud, gube se slučajevi zbog zakonodavstva koje favorizira bilo javna bilo privatna preduzeća i kompanije.

Mimoza Kusari- Lila – o slučaju pošte u rezervisanim zonama određenih ministarstava i opština, iako je bilo sporazum sa komercijalnim bankama o plaćanjima, sada su već povučene. Iako nije prošlo kroz otvoreni konkurentni proces. Kod slučaja pošte smatra se da niste bili nadležni, gde je problem?

Memli Krasniqi – u vezi pošte mislim da je bilo shvatljivo i normalno da unutar javnih institucija bude saradnja za usluge građanima i ugovori mobilnih usluga, bilo je dosta odstupanja ne poštovanja javnih institucija, kada je Vlada 100% akcionar pošte i imali smo sporazum sa privatnim operaterima. Pitao je o kaznama da li su sve iz 2017 ili 2018? koliko niste inicirali vi i koliko je došlo kao razlog žalbi? Kod IPA –e 2018 ste rekli da ste dobili projekte, da li možete nam objasniti o tim projektima, jer IPA 2018 nije spremno za sprovođenje. Dok u vezi izricanih kazni u sudovima, ko zastupa Autoritet Kosova za konkurenciju i koliko traju razmatranja predmeta na sudskim sednicama?

Valon Prestreshi – rekao je da nisu nadležni po pitanju ugovora kod notara po ovom pitanju nadležni smo da odobrimo koncentraciju kada određena kompanija kupi drugu kompaniju kao što je Emona kupila Interex. Zaposlenih je u ovom Autoritetu 13 civilnih službenika i 5 komisionera. Državna pomoć je prošla u Ministarstvu finansija, novim zakonom. U vezi pošte rekao je da drugi predmet od 2016. god koji je tretiran na sudu i okončan. Projekt IPA 2018 je rekao da u vezi toga aplicirano tenderom evropske komisije i očekujemo da se u toku 2018. god. počinje realizacija projekata.

Ahmet Krasniqi - iz Kosovskog autoriteta konkurencije, naglasio je da su reagovali u odnosu na Administrativno uputstvo zbog poremećaja konkurencije na tržištu homologiranja i da je ostalo da u toku ove nedelje zajedno sa Ministarstvom infrastrukture rade na usklađivanje sa Zakonom o zaštiti konkurencije.

Predsedavajući – potom pitanju trebali smo biti informisani kao komisija jer smo i nadzorni, kako bi izneli i tretirali sa odgovornim ministrima, jer i oni imaju obavezu da izveštavaju komisiju. O tome zahtevam pismeni izveštaj.

Valon Prestreshi – o izricanju kazni, reče da se zastupaju od pravnih zvaničnika Autoriteta, na sudovima ali procedure dugo traju i gubimo predmete zbog proceduralnih problema. Do sada smo imali odugovlačenja sa sudovima i već 7. godina se bavimo predmetima po sudovima. Sada već razmatramo mogućnost da se organizira obuka sa sudstvom i održavamo određena predavanja o Zakonu za zaštitu konkurencije, jer gubimo predmete pošto oni ne znaju materijalni zakon.

U izostanku kvoruma za odlučivanje, Komisija je donela ovaj:

Zaključak

Odlaze se za narednu sednicu glasanje o Godišnjem izveštaju Kosovskog autoriteta konkurencije za 2017. god.

6. Razno

Tekuća pitanja.

Sednica je završena u 14:30.

Pripremlilo je:

Osooblje za podršku Komisiji

Prvi zamenik predsednika Komisije,

Dardan SEJDIU